Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTA ĪVA BOTA [*YVES BOT*]
SECINĀJUMI,
sniegti 2014. gada 13. martā [1]

Lieta C-66/13

Green Network SpA
pret
Autorità per l'energia elettrica e il gas

(Consiglio di Stato (Itālija) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Vide — Atjaunojamo energoresursu izmantošanas veicināšana — Direktīva 2001/77/EK — Izcelsmes apliecinājums — Dalībvalsts nolīguma noslēgšana ar Šveices Konfederāciju par izcelsmes apliecinājumu atzīšanu — Eiropas Savienības ārējā kompetence

I – **Ievads**

1. Savā 1971. gada 31. marta pamatspriedumā lietā Komisija/Padome, sauktā par spriedumu lietā "AETR" [2], Tiesa nostiprināja principu, saskaņā ar kuru Eiropas Ekonomikas kopienas kompetence uzņemties starptautiskas saistības pastāv ne tikai EEK līgumā skaidri paredzētajos gadījumos, bet var arī netieši izrietēt no Kopienai piešķirtajām iekšējām pilnvarām, un atzina, ka Kopienai, kad tā faktiski īsteno savu iekšējo kompetenci, pieņemot kopīgus noteikumus, tās ārējā paralēlā kompetence kļūst ekskluzīva, un līdz ar to dalībvalstīm vairs nav iespējas attiecībā uz trešajām valstīm uzņemties saistības, kas var ietekmēt šos noteikumus vai mainīt to piemērojamību.

2. Šajā lietā Tiesai ir iespēja precizēt apstākļus, kas ir iepriekš minētās *AETR* doktrīnas īstenošanas pamatā, Eiropas Savienības vides aizsardzības politikas jomā, it īpaši attiecībā uz elektroenerģijas, kas ražota no atjaunojamiem energoresursiem, attīstību [3].

3. Ar šiem jautājumiem Tiesai galvenokārt tiek lūgts paskaidrot, vai līdz ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 27. septembra Direktīvas 2001/77/EK par tādas elektroenerģijas pielietojuma veicināšanu iekšējā elektroenerģijas tirgū, kas ražota, izmantojot neizsīkstošos enerģijas avotus [atjaunojamos energoresursus] [4], pieņemšanu dalībvalstīm ir atņemta valstu paralēlā kompetence, liedzot tām iespēju ar trešajām valstīm slēgt nolīgumus par izcelsmes apliecinājumu atzīšanu, lai konstatētu, ka no šīm dalībvalstīm importētā elektroenerģija ir zaļā elektroenerģija.

1 — Oriģinālvaloda – franču.
2 — Lieta 22/70 (*Recueil*, 263. lpp.).
3 — Ērtības labad saukšu minēto elektroenerģiju par "zaļo elektroenerģiju".
4 — OV L 283, 33. lpp.

4. Consiglio di Stato (Itālija) arī jautā, vai apstāklim, ka attiecīgā trešā valsts ir Šveices Konfederācija, kas 1972. gada 22. jūlijā ar Eiropas Ekonomikas kopienu noslēdza brīvās tirdzniecības nolīgumu [5], kura 13. panta 1. punktā ir aizliegti importa kvantitatīvie ierobežojumi un pasākumi ar līdzīgu iedarbību, ja vien tie nav pamatoti ar minētā nolīguma 20. pantā norādītajiem apsvērumiem [6], ir kāda ietekme uz atbildi, kas jāsniedz uz iepriekšējo jautājumu.

5. Visbeidzot iesniedzējtiesa Tiesai jautā, vai apstāklis, ka valsts tiesību normā paredzēts iepriekš noslēgt nolīgumu nevis starp attiecīgo dalībvalsti un trešo valsti, bet gan starp šo divu valstu tīklus pārvaldošajām iestādēm, maina atbildi uz iepriekšējiem jautājumiem, it īpaši tad, ja tas ir klusējot noslēgts nolīgums, kas nav izdots kā oficiāls dokuments, un ja tā pastāvēšanu apliecina tikai prasītājas pamatlietā apgalvojums.

6. Šajos secinājumos, pirmkārt, es apgalvošu, ka izcelsmes apliecinājumi ir ietverti jomā, uz kuru lielā mērā jau attiecas kopīgie noteikumi, kas pakāpeniski pieņemti kopš Direktīvas 2001/77, lai turpinātu vēl pilnīgāk saskaņot noteikumus, un Savienības īstenotā iekšējā kompetence ir radījusi ekskluzīvu ārējo kompetenci, kas ir pretrunā tam, ka tāda valsts tiesību norma kā pamatlietā minētā paredz, ka attiecīgajai dalībvalstij ir jānoslēdz starptautisks nolīgums ar trešo valsti par izcelsmes apliecinājumu atzīšanu.

7. Otrkārt, es norādīšu, ka apstāklis, ka attiecīgā trešā valsts ir Šveices Konfederācija, ar kuru Kopiena ir noslēgusi brīvās tirdzniecības nolīgumu, neietekmē uz iepriekšējo jautājumu sniedzamo atbildi.

8. Treškārt, es galvenokārt norādīšu, ka uz trešo un ceturto jautājumu nav jāatbild, un pakārtoti, ka ekskluzīvā ārējā kompetence, kas izriet no Eiropas Savienības īstenotās iekšējās kompetences, ņemot vērā lojālas sadarbības principu, nepieļauj tādu valsts tiesību normu, kura liek iepriekš noslēgt nolīgumu nevis starp attiecīgo dalībvalsti un trešo valsti, bet gan starp iestādēm – šo divu valstu tīklu pārvaldītājām, ja šāda noteikuma mērķis vai sekas ir centieni apiet neiespējamību dalībvalstīm noslēgt savstarpējas saistības ar trešajām valstīm.

II – **Faktiskie un tiesiskie apstākļi**

9. Consiglio di Stato uzdoto jautājumu pamatā ir šādi faktiskie apstākļi.

10. Pamatojoties uz piegādes līgumu, kas ar *Aar e Ticino SA di Elettricità* noslēgts 2005. gada 2. jūnijā, *Green Network SpA* [7], kas nodarbojas ar elektroenerģijas tirdzniecību, importēja Itālijā 873 855 MWh elektroenerģijas, kas ražota no Šveices izcelsmes atjaunojamiem energoresursiem [8].

11. Itālijā elektroenerģijas imports principā ir pakļauts nosacījumam, ka ražotājs ievēro pienākumu veicināt zaļās elektroenerģijas izmantošanu. No 1999. gada 16. marta Likumdošanas dekrēta Nr. 79, ar ko tiek transponēta Direktīva 96/92/EK par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu (*decreto legislativo n. 79 – Attuazione della direttiva 96/92/CE recante norme comuni per il mercato interno dell'energia elettrica*) [9], 11. panta 1. un 3. punkta izriet, ka uzņēmējiem, kas ražo vai importē elektroenerģiju, nākamajā gadā valsts elektroenerģijas tīklā ir jāieplūdina tāda zaļās

5 — Šis nolīgums Kopienas vārdā noslēgts, pieņemts un apstiprināts ar Padomes 1972. gada 19. decembra Regulu (EEK) Nr. 2840/72 (OV L 300, 188. lpp.), ko groza ar EK un Šveices Apvienotās komitejas 2000. gada 25. oktobra lēmumu Nr. 1/2000 (OV L 51, 1. lpp.; turpmāk tekstā – "brīvās tirdzniecības nolīgums").

6 — Saskaņā ar šo pantu "[brīvās tirdzniecības] nolīgums neliedz piemērot ievešanas, izvešanas vai tranzīta aizliegumus vai ierobežojumus, kas balstās uz sabiedrības morāli, sabiedriskās kārtības vai valsts drošības apsvērumiem, uz cilvēku veselības un dzīvības aizsardzības, kā arī dzīvnieku un augu aizsardzības, nacionālo mākslas, vēstures vai arheoloģijas vērtību aizsardzības, rūpnieciskā un komerciāla īpašuma aizsardzības apsvērumiem, vai zelta vai sudraba kontroli. Līgumslēdzēju pušu savstarpējā tirdzniecībā šādi aizliegumi vai ierobežojumi tomēr nedrīkst būt patvaļīgas diskriminācijas vai slēptu ierobežojumu līdzekļi".

7 — Turpmāk tekstā – "*Green Network*".

8 — Turpmāk tekstā – "zaļā elektroenerģija".

9 — 1999. gada 31. marta *GURI* Nr. 75, turpmāk tekstā – "Likumdošanas dekrēts Nr. 79".

elektroenerģijas kvota, kas ir saražota iekārtās, kuras ir laistas ekspluatācijā vai palielinājušas ražošanu pēc minētā dekrēta stāšanās spēkā, paredzot iespēju šo pienākumu izpildīt, vai nu uzrādot sertifikātu, kas apliecina, ka saražotā vai importētā elektroenerģijas kvota ir ieviesta valsts tīklā, vai nu iegādājoties zaļos sertifikātus no attiecīgā valsts tīkla pārvaldītāja, kurš no 2005. gada 1. novembra ir *Gestore dei Servizi Energetici – GSE SpA* [10].

12. Tomēr uzņēmumu, kurš importē zaļo elektroenerģiju, no šī pienākuma var atbrīvot apstākļos, kas noteikti ministrijas 1999. gada 11. novembra dekrēta 4. panta 6. punktā un vēlāk – 2003. gada 29. decembra Likumdošanas dekrēta Nr. 387, ar ko ir transponēta Direktīva 2001/77 (*decreto legislativo n. 387 – Attuazione della direttiva 2001/77*) [11], 20. panta 3. punktā.

13. Pirmajā no šiem diviem dokumentiem ir noteikts:

"[..] Likumdošanas dekrēta Nr. 79 11. panta 1. [punktā] [..] paredzētais pienākums var tikt izpildīts, pilnībā vai daļēji importējot elektroenerģiju, kas ir saražota iekārtās, kuras ekspluatācijā ir nodotas pēc 1999. gada 1. aprīļa un kuras tiek darbinātas no atjaunojamiem energoresursiem, ja vien šādas iekārtas atrodas ārvalstīs, kas pieņem līdzīgus instrumentus atjaunojamo resursu [izmantošanas] veicināšanai un iedrošināšanai, kuri ir pamatoti ar tirgus mehānismiem, kuros šāda pati iespēja ir atzīta iekārtām, kas atrodas Itālijā. Šādā gadījumā 3. punktā paredzēto lūgumu subjekts, kam ir uzlikts pienākums [iegādāties sertifikātus], iesniedz vienlaikus ar līgumu par elektroenerģijas iegādi, kas saražota iekārtā, un vienlaikus ar spēkā esošu atļauju šādas elektroenerģijas ieplūdināšanai valsts elektroenerģijas tīklā. Visi dati ir jāapstiprina iestādei, kas ir izraudzīta atbilstoši [Eiropas Parlamenta un Padomes 1996. gada 19. decembra] Direktīvas 96/92/EK [par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu [12]] 20. panta 3. punktam, valstī, kurā atrodas iekārta. Ja valstis nav Eiropas Savienības dalībvalstis, lūguma [atbrīvot no pienākuma iegādāties zaļos sertifikātus] apmierināšana ir atkarīga no līguma noslēgšanas starp valsts tīkla pārvaldītāju un līdzīgu vietējo iestādi, kas paredz kārtību, kādā tiek veiktas vajadzīgās pārbaudes."

14. Likumdošanas dekrēta Nr. 387 20. panta 3. punktā ar dažādiem nosacījumiem ir nostiprināts atbrīvojums no pienākuma iegādāties zaļos sertifikātus, saglabājot dalījumu atkarībā no tā, vai imports ir veikts no dalībvalsts vai no trešās valsts.

15. Ja elektroenerģija tiek importēta no dalībvalsts, importētājs var iegūt atbrīvojumu ar nosacījumu, ka tas iesniedz apstiprinātu izcelsmes apliecinājuma kopiju atbilstoši Direktīvas 2001/77 5. pantam, saskaņā ar kuru:

"1. Dalībvalstis līdz 2003. gada 27. oktobrim nodrošina, ka ir iespējams apliecināt [zaļās] elektrības [elektroenerģijas], kas ražota, izmantojot neizsīkstošos enerģijas avotus [atjaunojamos energoresursus], izcelsmi kā tādu šīs direktīvas nozīmē saskaņā ar objektīviem, atklātiem un nediskriminējošiem kritērijiem, ko noteikusi katra dalībvalsts. Tās nodrošina, ka pēc pieprasījuma šādā nolūkā izsniedz izcelsmes apliecinājumu.

[..]

3. Izcelsmes apliecinājumā:

— norāda elektroenerģijas avotu, kurš tika izmantots elektrības [elektroenerģijas] ražošanai, minot ražošanas laikus un vietas, kā arī, hidroelektroiekārtu gadījumā, norāda to jaudu,

10 — Turpmāk tekstā – "*GSE*".

11 — 2004. gada 31. janvāra *GURI* Nr. 25 kārtējais pielikums, turpmāk tekstā – "Likumdošanas dekrēts Nr. 387".

12 — OV 1997, L 27, 20. lpp.

— tā paredzēta, lai elektrības [elektroenerģijas], kas ražota, izmantojot neizsīkstošos enerģijas avotus [atjaunojamos energoresursus], ražotāji varētu uzskatāmi pierādīt, ka viņu pārdotā elektrība [elektroenerģija] ir ražota, izmantojot neizsīkstošos enerģijas avotus [atjaunojamos energoresursus] šīs direktīvas nozīmē.

4. Šādus izcelsmes apliecinājumus, kas izsniegti saskaņā ar 2. punktu, dalībvalstīm savstarpēji jāatzīst, taču vienīgi kā 3. punktā minēto elementu pierādījumu. [..]

5. Dalībvalstis vai kompetentās iestādes ievieš attiecīgus mehānismus, lai nodrošinātu, ka izcelsmes apliecinājumi ir gan precīzi, gan ticami [..].

[..]"

16. Ja elektroenerģija ir importēta no trešās valsts, uzņēmumi var iegūt atbrīvojumu ar nosacījumu, ka tiek noslēgts nolīgums par izcelsmes apliecinājumu atzīšanu starp Ražošanas darbību ministriju un Vides un ainavu un jūras aizsardzības ministriju, no vienas puses, un attiecīgās trešās valsts atbildīgajām ministrijām, no otras puses.

17. Šāds nolīgums, saukts par "saprašanās memorandu", tika noslēgts 2007. gada 6. martā starp minētajām Itālijas ministrijām un Šveices Konfederācijas Federālo Vides, transporta, enerģētikas un sakaru departamentu. Šajā nolīgumā ir paredzēta izcelsmes apliecinājumu savstarpēja atzīšana attiecībā uz elektroenerģiju, kas importēta, sākot no 2006. gada – gada, kurā Šveices Konfederācija pieņēma tiesisko regulējumu, kas ir saderīgs ar Direktīvas 2001/77 noteikumiem.

18. Pamatojoties uz iepriekš minētajiem noteikumiem, it īpaši uz Likumdošanas dekrēta Nr. 387 20. panta 3. punktu, *Green Network* lūdza *GSE* 2006. gadā atbrīvojumu no pienākuma iegādāties zaļos sertifikātus, kas noteikts Likumdošanas dekrēta Nr. 79 11. pantā, par 2005. gadā importētās elektroenerģijas daudzumu.

19. Ar 2006. gada 7. jūlija lēmumu *GSE* šo lūgumu noraidīja, jo 2005. gadā Itālijas Republika un Šveices Konfederācija vēl nebija noslēgušas attiecīgu līgumu, uz kuru norādīts iepriekš minētajā 20. panta 3. punktā. *GSE* turklāt lika *Green Network* iegādāties 378 zaļos sertifikātus par kopējo summu EUR 2 367 792.

20. Tā kā *Green Network* nebija izpildījusi savu pienākumu, *Autorità per l'energia elettrica e il gas* ar 2011. gada 21. janvāra lēmumu piemēroja tai administratīvu naudas sodu EUR 2 466 450 apmērā, kuru *Green Network* pārsūdzēja ar prasību *Tribunale amministrativo regionale per la Lombardia* [Lombardijas reģiona administratīvajā tiesā].

21. Tā kā šī prasība tika noraidīta, *Green Network* iesniedza apelācijas sūdzību *Consiglio di Stato*, kurā tā uzdeva jautājumu par iespēju dalībvalstīm uzņemties starptautiskas saistības par izcelsmes apliecinājumu atzīšanu, ja Savienība ir pieņēmusi iekšējus pasākumus.

III – **Prejudiciālie jautājumi**

22. Šajos apstākļos un nolūkā kliedēt šaubas *Consiglio di Stato* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai pareizai LESD 3. panta 2. punkta un 216. panta – saskaņā ar kuriem Savienības ekskluzīvā kompetencē ir slēgt starptautiskus nolīgumus, ja šāda noslēgšana ir paredzēta Savienības tiesību aktā vai ir nepieciešama, lai Savienībai piešķirtu tiesības īstenot savu iekšējo kompetenci, vai ciktāl noslēgšana var ietekmēt kopīgos noteikumus vai grozīt to piemērojamību, kā rezultātā, pirmkārt, pilnvaras noslēgt nolīgumus ar trešajām valstīm, kas ietekmē kopējos noteikumus vai

groza to piemērojamību, vai arī [ietekmē] nozari, kuru pilnībā reglamentē Savienības tiesiskais regulējums un kurā Savienībai ir ekskluzīva kompetence, ir centralizētas pašā Savienībā, un minētās pilnvaras ne individuāli, ne kolektīvi vairs nepieder dalībvalstīm, – un Direktīvas 2001/77 [..] 5. panta piemērošanai ir pretrunā valsts tiesību norma ([..] Likumdošanas dekrēta Nr. 387 [..] 20. panta 3. punkts), kurā trešo valstu izsniegtu izcelsmes apliecinājumu atzīšana ir padarīta atkarīga no attiecīga starptautiska nolīguma noslēgšanas starp Itālijas valsti un trešo valsti?

2) Vai šīs pašas Savienības tiesību normas nepieļauj minētās valsts tiesību normas, ja trešā valsts ir Šveices Konfederācija, ko ar [..] Savienību saista brīvās tirdzniecības nolīgums [..]?

3) Vai pirmajā jautājumā norādītās Savienības tiesību normas nepieļauj tādu valsts tiesību normu, kas paredzēta ministrijas 1999. gada 11. novembra dekrēta 4. panta 6. punktā, saskaņā ar kuru gadījumā, ja elektroenerģija tiek importēta no valstīm, kas nav [..] Savienības dalībvalstis, lūguma [atbrīvot no pienākuma iegādāties zaļos sertifikātus] apmierināšana ir atkarīga no nolīguma noslēgšanas starp valsts tīkla pārvaldītāju un līdzīgu vietējo iestādi, kas nosaka kārtību, kādā veicamas vajadzīgās pārbaudes?

4) Vai šis pašas Savienības tiesību normas nepieļauj it īpaši minēto valsts tiesisko regulējumu gadījumā, ja ministrijas 1999. gada 11. novembra dekrēta 4. panta 6. punktā minētais nolīgums ir tikai klusējot noslēgta vienošanās, kas nekad nav tikusi noformēta kā oficiāls dokuments un kas parādās tikai prasītājas [pamatlietā] apgalvojumos, kura nav spējīga par to sniegt konkrētas norādes?"

IV – **Analīze**

A – *Ievada apsvērumi*

23. Pirms tuvāk aplūkoju katru no četriem iesniedzējtiesas uzdotajiem jautājumiem, pirmkārt, ir jānoskaidro, vai tie ir pieņemami, un, otrkārt, jākliedē neskaidrība, ko pirmā jautājuma formulējums rada *ratione temporis* piemērojamo Savienības tiesību normu noteikšanā.

1) Jautājumu pieņemamība

24. Man rodas šaubas par jautājumu pieņemamību, ciktāl no to salīdzinošas pārbaudes izriet, ka *Consiglio di Stato* savu lēmumu ir balstījusi divos pieņēmumos, kas abi ir uzskatīti par iespējamiem, attiecībā uz pamatlietā piemērojamām valsts tiesībām, kas – atgādināšu – ir saistīti ar 2005. gadā veikto importu, par kuru atbilstošajai zaļo sertifikātu iegādei bija jānotiek 2006. gadā. Lai gan pirmie divi jautājumi balstās uz Likumdošanas dekrēta Nr. 387, ar kuru ir transponēta Direktīva 2001/77, noteikumiem, tomēr abos pēdējos jautājumos tiek prezumēts, ka joprojām ir piemērojami ministrijas 1999. gada 11. novembra dekrēta noteikumi.

25. Es uzskatu, ka iesniedzējtiesai, vispirms apsverot abas alternatīvās daļas, ir jānosaka tiesību norma, kas ir spēkā pamatlietas faktu laikā, ņemot vērā likuma *ratione temporis* piemērošanu reglamentējošos principus savās valsts tiesībās, un tas, ka šī izvēle nav izdarīta pirms jautājumu uzdošanas Tiesā, liek uzskatīt šos jautājumus par hipotētiskiem.

26. Tomēr tiesas sēdē Itālijas valdība norādīja, un tas netika apstrīdēts, ka no Likumdošanas dekrēta Nr. 387 11. panta 13. punkta izriet, ka ar šo dekrētu ieviestā jaunā izcelsmes apliecinājuma sistēma pilnībā aizstāja iepriekšējo sistēmu, kas bija ieviesta ar ministrijas 1999. gada 11. novembra dekrētu, un ka turklāt minētais ministrijas dekrēts tika skaidri atcelts ar 2005. gada 24. oktobra dekrētu.

27. Līdz ar to es uzskatu, ka uz pirmajiem diviem jautājumiem ir jāatbild, savukārt nav jāatbild uz abiem pēdējiem, kuri balstīti uz nepiemērojamiem noteikumiem.

28. Atbildi uz trešo jautājumu es iztirzājuma gaitā sniegšu tikai pakārtoti un precizēšu, ka ceturtais jautājums, kas attiecas nevis uz Savienības tiesību interpretāciju, bet gan uz pierādījumu par to, ka valsts tiesībās pastāv līgums, man katrā ziņā šķiet pilnīgi nepieņemams.

2) Piemērojamās Savienības tiesības

29. Tā kā pamatlietas pamatā esošie fakti norisinājās 2005. gada laikā, tad nav jāpiemēro LESD tiesību normas, uz kurām atsaucas iesniedzējtiesa.

30. Tomēr atsaukšanās uz Savienības tiesību normām, kuras stājās spēkā tikai vēlāk, nav iemesls jautājumu nepieņemamībai, un Tiesai jautājumi ir jāpārformulē.

31. Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru, lai prejudiciālu jautājumu uzdevušajai tiesai varētu sniegt lietderīgu atbildi, Tiesai var nākties ņemt vērā Savienības tiesību normas, uz kurām valsts tiesa sava jautājuma izklāstā nav atsaukusies [13].

32. Saskaņā ar šo judikatūru Tiesa sevi ir atzinusi par tiesīgu atbildēt uz prejudiciālo jautājumu, kurā ir atsauce uz attiecīgās lietas faktiem nepiemērojamām tiesību normām, ņemot vērā pamatlietas faktu laikā spēkā esošās tiesību normas [14].

33. Līdz ar to es uzskatu, ka apstāklis, ka iesniedzējtiesa ir minējusi LESD 3. panta 2. punktu un LESD 216. pantu, kuri stājās spēkā tikai pēc pamatlietas pamatā esošo faktu rašanās, neietekmē jautājumu pieņemamību, kurus pēc vajadzības nāksies pārformulēt. Šāds secinājums ir jāizdara jo vairāk tāpēc, ka attiecīgās tiesību normas tikai kodificē – kaut arī tikai daļēji – iepriekšējo judikatūru par Savienības starptautisko kompetenci, kas izriet, konkrēti, no iepriekš minētā sprieduma lietā *AETR*.

B – *Par pirmo jautājumu*

34. Ar savu pirmo jautājumu iesniedzējtiesa pēc būtības vēlas uzzināt, vai Direktīvas 2001/77 5. pants piešķīra Savienībai ekskluzīvu kompetenci, lai ar trešajām valstīm noslēgtu nolīgumu par izcelsmes apliecinājumu atzīšanu, un vai šī ekskluzīvā kompetence ir pretrunā pamatlietā minētajai valsts tiesību normai, kas saskaņā ar valsts atbalsta shēmu zaļajai elektroenerģijai paredz, ka attiecībā uz zaļo elektroenerģiju, kas importēta no trešās valsts, elektroenerģijas piegādātāju iespēja tikt atbrīvotiem no pienākuma iegādāties zaļos sertifikātus ir atkarīga no iepriekš noslēgta nolīguma starp attiecīgo dalībvalsti un trešo valsti par izcelsmes apliecinājumu atzīšanu.

1) Piemērojamie principi

35. Lai atbildētu uz pirmo jautājumu, ir jāatgādina, ka uz vides aizsardzību attiecas dalīta vai paralēla kompetence starp Savienību un dalībvalstīm.

13 — Skat. it īpaši 2013. gada 7. marta spriedumu lietā C-19/12 *Efir* (26. un 27. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra) un 2013. gada 25. aprīļa spriedumu lietā C-212/11 *Jyske Bank Gibraltar* (38. punkts un tajā minētā judikatūra).

14 — 2011. gada 8. decembra spriedums lietā C-157/10 *Banco Bilbao Vizcaya Argentaria* (Krājums, I-13023. lpp., 17.–21. punkts).

36. Šis noteikums, kas tagad ir skaidri apstiprināts LESD 4. panta 2. punkta e) apakšpunktā, izrietēja jau no regulējuma, kas bija spēkā pamatlietas faktu rašanās laikā [15]. EKL 175. pants, to skatot kopā ar EKL 174. panta 2. punktu, Savienībai vides jomā skaidri paredzēja ārējo kompetenci [16], savukārt EKL 174. panta 2. punkta otrā daļa paredzēja saskaņošanas pasākumos ieviest drošības klauzulas, kas dalībvalstīm ar ekonomiku nesaistītu vides aizsardzības apsvērumu dēļ ļautu veikt provizoriskus pasākumus. EKL 176. pants savukārt ļāva dalībvalstīm uzturēt spēkā vai pieņemt stingrākus aizsargpasākumus, ar noteikumu, ka tie ir saderīgi ar EK līgumu un ir paziņoti Eiropas Komisijai.

37. Tā kā Savienībai vides aizsardzības jomā principā ir dalīta kompetence, tad ir jāpārbauda, vai Direktīvas 2001/77 piemērošanas jomā šī kompetence ir padarīta par ekskluzīvu kompetenci, piemērojot iepriekš minētajā spriedumā lietā *AETR* izvirzītos principus, dalībvalstīm atņemot jebkādas likumdevēja pilnvaras.

38. Kā Tiesa šajā spriedumā nosprieda, Kopienas kompetence noslēgt starptautiskus nolīgumus var izrietēt ne tikai no tiešas tās piešķiršanas EEK līgumā, bet tā var izrietēt arī netieši no citiem šī līguma noteikumiem un Kopienas iestāžu aktiem, kas pieņemti saskaņā ar šiem noteikumiem [17]. Tiesa it īpaši uzskatīja, ka "ikreiz, kad Līgumā minētās kopējās politikas īstenošanai Kopiena ir pieņēmusi aktus, kuri – *vienalga, kādā formā* – ievieš kopīgus noteikumus, dalībvalstīm vairs nav tiesību rīkoties individuāli vai pat kolektīvi, uzņemoties saistības pret trešajām valstīm, *kas ietekmē* šos noteikumus" [18]. Tā piebilda, ka "tiktāl, ciktāl ir ieviesti šie kopīgie noteikumi, tikai Kopienai ir tiesības attiecībā pret trešajām valstīm uzņemties un izpildīt saistības, kas ietekmētu visu Kopienu tiesību sistēmas piemērošanas jomu" [19].

39. Paralēlās ārējās un iekšējās kompetences princips, kas nostiprināts iepriekš minētajā spriedumā lietā *AETR*, tātad ir atkarīgs no tā, vai Savienība jau ir īstenojusi savu kompetenci, pieņemot kopīgus noteikumus, tostarp jomās, kas nav saistītas ar kopējo politiku [20], un no tā, vai valsts rīcība ietekmē šos kopīgos noteikumus.

40. Ietekmes uz kopīgiem noteikumiem jēdziens, kas ir iepriekš minētā sprieduma lietā *AETR* doktrīnas centrā, vēlāk tika precizēts Tiesas spriedumos un atzinumos.

41. Šī jēdziena pamatā vienmēr ir bijusi neitralitāte vai objektivitāte, proti, judikatūrā nav pieprasīts, lai starp kopīgiem noteikumiem un starptautiskām saistībām būtu kāda pretruna [21].

42. Tomēr izpratne par minēto jēdzienu ir mainījusies, un šīs pārmaiņas iezīmējas trijos galvenajos posmos.

43. Pirmajā posmā Tiesa, šķiet, pieļāva plašu interpretāciju, atzīstot, ka Kopienai ir netieša ekskluzīva ārējā kompetence, kas dalībvalstīm uzliek pienākumu atturēties, ja, pārbaudot attiecīgās kopīgo noteikumu un starptautisko saistību jomas, tās tomēr izrādās saskaņotas – pat ja nepilnīgi.

15 — Šajā ziņā skat. 2009. gada 1. oktobra spriedumu lietā C-370/07 Komisija/Padome (Krājums, I-8917. lpp., 49. punkts), 2010. gada 9. marta spriedumu lietā C-378/08 *ERG* u.c. (Krājums, I-1919. lpp., 55. punkts), 2011. gada 8. marta spriedumu lietā C-240/09 *Lesoochranárske zoskupenie* (Krājums, I-1255. lpp., 31. punkts), 2012. gada 29. marta spriedumu lietā C-504/09 P Komisija/Polija (79. punkts), kā arī spriedumu lietā C-505/09 P Komisija/Igaunija (81. punkts).

16 — Skat. spriedumu lietā *Lesoochranárske zoskupenie* (minēts iepriekš, 35. punkts).

17 — Spriedums lietā *AETR* (minēts iepriekš, 16. punkts).

18 — Turpat (17. punkts). Mans izcēlums.

19 — Turpat (18. punkts).

20 — Skat. 1993. gada 19. marta atzinumu 2/91 (*Recueil*, I-1061. lpp., 11. punkts).

21 — Skat. 2005. gada 14. jūlija spriedumu lietā C-433/03 Komisija/Vācija (Krājums, I-6985. lpp., 45. punkts un tajā minētā judikatūra).

44. Tiesa iepriekš minētajā spriedumā lietā *AETR* noteica, ka konkrētais jautājums "*ietilpst* Regulas [(EEK)] Nr. 543/69 [22] *piemērošanas jomā*" [23] un ka no tā izrietošā Kopienas kompetence "izslēdz dalībvalstu paralēlās kompetences iespējamību, tā kā *jebkura* iniciatīva ārpus Kopienas iestādēm būtu pretrunā kopējā tirgus vienotībai un Kopienu tiesību vienādai piemērošanai" [24].

45. Turpinot šo judikatūru, Tiesa iepriekš minētajā atzinumā 2/91 norādīja, ka, "[pat ja] nav nekādu pretrunu starp Starptautiskās darba organizācijas Konvencijas Nr. 170 par drošību, izmantojot darbā ķīmiskus produktus, noteikumiem un direktīvu noteikumiem, [kas pieņemtas jomās, kuras attiecas uz šīs konvencijas III daļu], tomēr ir jāpiekrīt, ka [minētās] konvencijas [..] III daļa attiecas uz jomu, kuru *jau lielā mērā reglamentē* Kopienu tiesību normas, kas tika pieņemtas pakāpeniski kopš 1967. gada, lai veiktu vēl pilnīgāku saskaņošanu, un to mērķis bija, pirmkārt, novērst šķēršļus tirdzniecībai, ko rada dalībvalstu tiesisko regulējumu atšķirības, un, otrkārt, vienlaicīgi nodrošināt iedzīvotāju, kā arī vides aizsardzību" [25].

46. Tālākajā posmā Tiesa, šķiet, pievērsās šaurākai ietekmes uz kopīgiem noteikumiem jēdziena izpratnei, paralēlas ārējās un iekšējās kompetences principa piemērošanu pakārtojot trim īpašiem kritērijiem. Tādējādi savā 1994. gada 15. novembra atzinumā 1/94 [26] par Vispārējo vienošanos par pakalpojumu tirdzniecību un par Līgumu par intelektuālā īpašuma tiesībām, kas saistītas ar tirdzniecību, Tiesa vispirms norādīja, ka "Kopienas ekskluzīvā ārējā kompetence *ipso facto* neizriet no tās pilnvarām pieņemt iekšējos noteikumus" [27] un ka "tikai tad, ja ir pieņemti kopīgi iekšējie noteikumi, Kopienas ārējā kompetence kļūst ekskluzīva" [28], un, konstatējusi, ka "par *visiem* ar transportu saistītiem jautājumiem līdz šim vēl nav pieņemti kopīgi noteikumi" [29], uzskatīja, ka Kopiena iegūst ekskluzīvu ārējo kompetenci, ja tā "savos iekšējos tiesību aktos ir iekļāvusi noteikumus par attieksmi pret trešo valstu pilsoņiem vai ja tā skaidri savām iestādēm ir piešķīrusi kompetenci risināt sarunas ar trešajām valstīm" [30], vai ja tā "ir *pilnībā* saskaņojusi tiesību aktus" [31].

47. Šī šaurākā pieeja – jo nav pietiekami noteikt saskares punktu jomai, uz kuru attiecas kopīgie noteikumi, un tai, uz kuru attiecas paredzētais starptautiskais nolīgums, – ir apstiprināta un pat pastiprināta 2002. gada 5. novembra spriedumos, t.s. "atvērtās gaisa telpas" spriedumos [32].

48. Trešajā posmā, kuru iesāka ar iepriekš minēto Tiesas atzinumu 1/03 par Konvenciju par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās [33], Tiesa, apkopojot savu judikatūru, šķiet, nonāca pie plašākas ietekmes uz kopīgiem noteikumiem jēdziena izpratnes. Tostarp tā uzsvēra, ka trīs gadījumi, kas izklāstīti iepriekš minētajā atzinumā 1/94, kā arī iepriekš minētajos "atvērtās gaisa telpas" spriedumos, ir tikai "piemēri" [34], kuri piemeklēti atbilstoši konkrētām situācijām.

22 — Padomes 1969. gada 25. marta Regula par dažu sociālās jomas tiesību aktu saskaņošanu attiecībā uz autotransportu (OV L 77, 49. lpp.).

23 — 30. punkts. Mans izcēlums.

24 — 31. punkts. Mans izcēlums.

25 — 25. punkts. Mans izcēlums. Formulējumu "joma, kuru jau lielā mērā reglamentē" "Kopienu" vai "kopīgi" noteikumi, kopš tā laika Tiesa ir izmantojusi jau vairākas reizes (skat. 2006. gada 7. februāra atzinumu 1/03 (Krājums, I-1145. lpp., 126. punkts), kā arī 2002. gada 5. novembra spriedumu lietā C-475/98 Komisija/Austrija (*Recueil*, I-9797. lpp., 97. punkts), 2005. gada 2. jūnija spriedumu lietā C-266/03 Komisija/Luksemburga (Krājums, I-4805. lpp., 43. punkts) un spriedumu lietā Komisija/Vācija (minēts iepriekš, 45. punkts)).

26 — *Recueil*, I-5267. lpp.

27 — 77. punkts.

28 — Turpat.

29 — Turpat. Mans izcēlums.

30 — 95. punkts.

31 — 96. punkts. Mans izcēlums.

32 — Spriedumi lietā C-466/98 Komisija/Apvienotā Karaliste (*Recueil*, I-9427. lpp.), lietā C-467/98 Komisija/Dānija (*Recueil*, I-9519. lpp.), lietā C-468/98 Komisija/Zviedrija (*Recueil*, I-9575. lpp.), lietā C-469/98 Komisija/Somija (*Recueil*, I-9627. lpp.), lietā C-471/98 Komisija/Beļģija (*Recueil*, I-9681. lpp.), lietā C-472/98 Komisija/Luksemburga (*Recueil*, I-9741. lpp.), lietā Komisija/Austrija (minēts iepriekš) un lietā C-476/98 Komisija/Vācija (*Recueil*, I-9855. lpp.).

33 — 2007. gada 30. oktobrī parakstītā konvencija, kas Kopienas vārdā apstiprināta ar Padomes 2008. gada 27. novembra Lēmumu 2009/430/EK (OV 2009, L 147, 1. lpp.).

34 — Atzinums 1/03 (minēts iepriekš, 121. punkts).

"Lemjot daudz vispārīgāk"[35], Tiesa atzina Kopienas ekskluzīvo kompetenci gadījumā, ja dalībvalstu nolīguma noslēgšana ir pretrunā kopējā tirgus vienotībai un Kopienu tiesību vienveidīgai piemērošanai[36], un noteica, ka jomai, uz kuru attiecas starptautisks nolīgums, un jomai, ko reglamentē Kopienu tiesiskais regulējums, nav noteikti jābūt savstarpēji pilnībā atbilstošām[37].

49. Tiesa turklāt sniedza analīzes metodi, kas ļauj noskaidrot, vai ir izpildīts kritērijs, kas iekļauts frāzē "joma, uz kuru lielā mērā jau attiecas Kopienas noteikumi", norādot, ka ir jābalstās ne tikai uz konkrēto noteikumu *piemērošanas jomu*, bet arī uz to *raksturu* un *saturu*, un atgādināja, ka svarīgi arī ir ņemt vērā ne tikai attiecīgo jomu reglamentējošo Kopienu tiesību aktu faktisko stāvokli, bet arī to attīstības perspektīvas, ja tās ir iespējams paredzēt šīs analīzes veikšanas brīdī[38].

50. Visbeidzot tā norādīja, ka ir būtiski nodrošināt, lai Kopienu tiesību normas tiktu piemērotas vienādi un saskaņoti un ar tām ieviestā sistēma darbotos pareizi, tā, lai pilnībā saglabātos Kopienu tiesību efektivitāte[39].

51. Ņemot vērā šādi noteiktos nosacījumus, saskaņā ar kuriem Savienība, izmantojot savu iekšējo kompetenci, var iegūt ekskluzīvu ārējo kompetenci, un piemērojot Tiesas sniegto analīzes metodi, pirmkārt, ir jāizpēta, vai un kādā mērā Savienība ir pieņēmusi kopīgus noteikumus par izcelsmes apliecinājumu, un, otrkārt, vai tas, ka Itālijas Republika pieņem noteikumus, kas paredz nolīguma slēgšanu ar Šveices Konfederāciju par izcelsmes apliecinājumu atzīšanu, var ietekmēt šos noteikumus.

2) Kopīgu noteikumu esamība

52. Lai aptvertu Savienības iekšējās kompetences izmantošanas precīzu apmēru un līdz ar to, cik plaši tā aptver šo jomu, ir svarīgi ņemt vērā ne tikai Direktīvu 2001/77, bet arī Direktīvu 2009/28/EK[40], kā arī Savienības tiesību paredzamo attīstību.

a) Direktīva 2001/77

53. Kā izriet no Direktīvas 2001/77 nosaukuma, preambulas un no tās 1. panta, šīs direktīvas mērķis ir veicināt zaļās elektroenerģijas izmantošanu iekšējā elektroenerģijas tirgū, nosakot skaitliskus atjaunojamo energoresursu nozīmes palielināšanas mērķus katras dalībvalsts energoresursu struktūrā.

54. Šai direktīvai ir divas būtiskas iezīmes.

55. Pirmā – saistībā ar izcelsmes apliecinājumu – ir tāda, ka šī direktīva attiecas uz saskaņošanu un savstarpēju atzīšanu.

56. Viens no Direktīvā 2001/77 paredzētajiem pasākumiem, lai sasniegtu mērķi panākt zaļās elektroenerģijas ražošanas attīstību, ir izcelsmes apliecinājuma ieviešana. Nebūt ne tikai ieviešot minimālus noteikumus, Savienības likumdevējs ir veicis saskaņošanu vairākos šīs jomas aspektos, to papildinot ar savstarpējas atzīšanas principu. It īpaši tas ir ieviesis Savienībai kopīgu vienotu definīciju izcelsmes apliecinājumam[41], tam piešķirot arī vienotu piemērojamību[42] Savienības līmenī. Minētajā

35 — Turpat (122. punkts).

36 — Turpat.

37 — Turpat (126. punkts).

38 — Turpat.

39 — Turpat (128. punkts).

40 — Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 23. aprīļa Direktīva par atjaunojamo energoresursu izmantošanas veicināšanu un ar ko groza un sekojoši atceļ Direktīvas 2001/77/EK un 2003/30/EK (OV L 140, 16. lpp.).

41 — Direktīvas 2001/77 5. pants.

42 — Šīs direktīvas 5. panta 3. punkta otrais ievilkums un 4. punkts.

direktīvā arī precīzi norādīts, kādai informācijai jābūt izcelsmes apliecinājumā [43], un turklāt noteikti kopīgi noteikumi par atjaunojamiem energoresursiem, kuriem var izsniegt šo apliecinājumu [44]. Tajā dalībvalstīm uzlikts pienākums noteikt objektīvus, atklātus un nediskriminējošus izsniegšanas kritērijus [45], aicinot tās iecelt iestādes, kas nav atkarīgas no ražošanas un sadales darbībām, lai tās uzraudzītu šādu [izcelsmes apliecinājumu] izsniegšanu [46]. Dalībvalstīm arī jānodrošina, lai izcelsmes apliecinājumi būtu gan precīzi, gan ticami [47]. Visbeidzot, šajā Direktīvā arī ir noteikts pienākums atzīt citā dalībvalstī izsniegtus izcelsmes apliecinājumus un ieviest Komisijas kontroli šo apliecinājumu atzīšanas atteikuma gadījumā [48].

57. Otrā Direktīvas 2001/77 iezīme ir tās pagaidu raksturs.

58. Kā izriet no tās 1. panta, šīs direktīvas mērķis ir arī "*radīt pamatu* vēlākai Kopienas sistēmai šajā jomā" [49]. Tajā paredzēts, ka Komisija līdz 2005. gada 27. oktobrim sagatavo ziņojumu par pieredzi, kas gūta, atsevišķi un vienlaikus piemērojot dažādus atbalsta mehānismus zaļajai elektroenerģijai, vajadzības gadījumā pievienojot priekšlikumu Kopienas sistēmas izveidei attiecībā uz atbalsta shēmām [50], kā arī līdz 2005. gada 31. decembrim – kopsavilkuma ziņojumu par Direktīvas 2001/77 īstenošanu, vajadzības gadījumā pievienojot turpmākus priekšlikumus Eiropas Parlamentam un Eiropas Savienības Padomei [51]. Minētās direktīvas pārejas raksturs liek interpretēt dinamiski tās noteikumus, kuros ņemti vērā regulējuma attiecībā uz zaļās elektroenerģijas izmantošanas veicināšanu ilgtermiņa mērķi un attīstība kopš to pieņemšanas. Tātad, ņemot vērā Direktīvu 2009/28, ir būtiski novērtēt kopīgo noteikumu aptverto jomu.

b) Direktīva 2009/28

59. Direktīva 2001/77 no 2012. gada 1. janvāra pilnībā tika atcelta ar Direktīvu 2009/28, kurā, kā tas izriet no šīs direktīvas preambulas 13. apsvēruma un 3. panta, ir noteikti saistoši dalībvalstu mērķi attiecībā uz zaļās elektroenerģijas īpatsvaru kopējā elektroenerģijas patēriņā.

60. Šajā ziņā minētajā pantā ir noteikts mērķis līdz 2020. gadam Savienības galīgajā elektroenerģijas bruto patēriņā iekļaut vismaz 20 % zaļās elektroenerģijas.

61. Šajā kontekstā Direktīvas 2009/28 3. panta 3. punkta pirmās daļas b) apakšpunktā starp pasākumiem, ko dalībvalstis drīkst īstenot, lai sasniegtu šos mērķus, ir minēti sadarbības pasākumi ar trešajām valstīm. Atšķirībā no Direktīvas 2001/77, Direktīvā 2009/28 ir papildu daļa par starptautiskajām attiecībām, saskaņā ar kuru dalībvalstīm ļauts sadarboties ar trešajām valstīm dažādos kopprojektos, kas saistīti ar zaļās elektroenerģijas ražošanu, paredzot dažus nosacījumus, kuri uzskaitīti tās 9. un 10. pantā, ka no trešās valsts importēto elektroenerģiju var ņemt vērā, izvērtējot, vai ir sasniegti dalībvalsts vispārējie mērķi. Samērā pārsteidzoši, ka šajā direktīvā pat paredzēts, ka ar Komisijas atļauju var ņemt vērā arī trešajā valstī saražoto un patērēto elektroenerģiju saistībā ar tāda

43 — Direktīvas 2001/77 5. panta 3. punkta pirmais ievilkums. Izcelsmes apliecinājumā ir jābūt minētam elektroenerģijas avotam, kurš ir izmantots elektroenerģijas ražošanai, norādot ražošanas laikus un vietas, kā arī hidroelektroiekārtu gadījumā – to jaudu.

44 — Kā izriet no šīs direktīvas 2. panta a) punkta kopā ar 5. panta 1. punkta, atjaunojamie energoresursi, par kuriem ir jāizsniedz izcelsmes apliecinājums, ir vēja, saules, ģeotermālās, viļņu, plūdmaiņu, hidroenerģijas, biomasas enerģijas avoti, atkritumu deponēšanas vietās un notekūdeņu attīrīšanas iekārtās iegūtās gāzes un biogāzes enerģijas avoti.

45 — Minētās direktīvas 5. panta 1. punkta pirmais teikums.

46 — Direktīvas 2001/77 5. panta 2. punkts.

47 — Šīs direktīvas 5. panta 5. punkts.

48 — Direktīvas 2001/77 5. panta 4. punkts.

49 — Mans izcēlums.

50 — Minētās direktīvas 4. panta 2. punkts.

51 — Šīs direktīvas 8. pants.

starpsavienojuma ilgstošu būvniecību, kas paredzēts, lai zaļo elektroenerģiju eksportētu uz Savienību. Atbilstoši minētās direktīvas preambulas 39. apsvērumam šo iespēju pamato liela interese, kas Eiropai ir par projektiem, kuri norisinās trešajās valstīs, piemēram, Vidusjūras reģiona saules elektroenerģijas plāns.

62. Ar Direktīvu 2009/28 turklāt ir izdarīti daži grozījumi izcelsmes apliecinājuma sistēmā, it īpaši precizējot šī apliecinājuma formu un saturu. Tomēr šis apliecinājums joprojām paliek tikai kā vienīgais pierādījuma līdzeklis.

c) Savienības tiesību paredzamā attīstība

63. Saistībā ar zaļās elektroenerģijas īpatsvara palielināšanas mērķi ir jāatzīmē, ka zaļās elektroenerģijas ražošanas veicināšana Savienībā tiek uzskatīta par būtisku mērķi, kas atzīts Savienības līmenī. Līdz ar to Komisijas 2014. gada 22. janvāra paziņojumā [52] zaļās elektroenerģijas minimālās daļas palielinājums 2030. gadā līdz 27 % ir minēts kā viens no galvenajiem Savienības līmenī saskaņotajiem mērķiem, kura sasniegšanu vajadzētu garantēt jaunajai pārvaldības sistēmai, kuras pamatā ir dalībvalstu enerģētikas plānu īstenošana. Ir interesanti konstatēt, ka saistoša Savienības līmeņa mērķa nospraušana izriet no jaunas kolektīvākas, konsekventākas un saskaņotākas zaļās elektroenerģijas veicināšanas pieejas.

64. Direktīvas 2001/77 un Direktīvas 2009/28 analīze un Savienības tiesību paredzamā attīstība katrā ziņā ļauj konstatēt, ka izcelsmes apliecinājuma jomu, kuru kopumā uzskata kā vienu no galvenajiem zaļās elektroenerģijas veicināšanas instrumentiem Savienībā, jau diezgan lielā mērā reglamentē Savienības tiesības.

65. Atliek pārbaudīt, vai šajā jomā pastāvošos kopīgos noteikumus ietekmē Itālijas Republikas vienpusējā rīcība.

3) Valsts rīcības ietekme uz kopīgiem noteikumiem

66. Nav apstrīdams, ka Likumdošanas dekrēta Nr. 387 20. panta 3. punkts, pakārtojot atbrīvojumu no pienākuma pirkt zaļos sertifikātus par elektroenerģiju, kas importēta no trešās valsts, ar šo valsti noslēgtam nolīgumam, kura saturs paredz, ka "no trešās valsts importēto [zaļo] elektroenerģiju [..] apliecina kā tādu Direktīvas 2001/77 5. panta izpratnē", piešķir šim nolīgumam tādu materiāltiesisko jomu, kas precīzi sakrīt ar jomu, uz kuru attiecas šī direktīva. Turklāt ir jākonstatē, ka paredzētā nolīguma jomas pārklājas ar minētās direktīvas jomām, ko apliecina dalībvalsts likuma tekstā sniegtā skaidrā atsauce uz tās 5. panta noteikumiem.

67. Protams, gluži vienkārši atsaucoties uz izcelsmes apliecinājumu, kas attiecīgi reglamentēts Savienības tiesībās, šis likuma teksts nerada acīmredzamu neatbilstību starp Direktīvas 2001/77 saturu un paredzēto nolīgumu saturu, līdz ar to Itālijas Republika, kurai abi tiesību akti ir saistoši, varētu ievērot viena noteikumus, nepārkāpjot pienākumus, kas izriet no otra. Tomēr gadījumos, kā arī šajā lietā, kad paredzētie starptautiskie nolīgumi skar kopīgo noteikumu piemērošanas jomu vai, jebkurā gadījumā, jomu, kuru jau lielā mērā reglamentē šādi noteikumi, dalībvalstis zaudē savu ārējo kompetenci, pat ja nepastāv nekādas pretrunas starp šiem noteikumiem un nolīgumiem [53]. Šī kopīgo noteikumu attiecinātības neitralitāte iepriekš minētā sprieduma lietā *AETR* doktrīnas izpratnē izskaidrojama ar nepieciešamību nodrošināt Savienības tiesību vienotību un efektivitāti, ko varētu apdraudēt dalībvalstu sistēmās izkaisīti noteiktie pasākumi [54].

52 — Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai par Klimata un enerģētikas politikas satvaru laikposmam no 2020. gada līdz 2030. gadam (COM(2014) 15, galīgā redakcija).

53 — Skat. šo secinājumu 41. punktu.

54 — Šajā ziņā skat. 71. punktu ģenerāladvokāta A. Ticano [*A. Tizzano*] secinājumos lietās, kurās tika pieņemti iepriekš minētie t.s. "atvērtās gaisa telpas" spriedumi.

68. Turklāt Itālijas tiesību aktos sniegtā atsauce uz Direktīvas 2001/77 5. pantu man nešķiet tāda rakstura, kas varētu izslēgt pilnīgi jebkādu iespēju, ka varētu rasties nesaderība starp Itālijas Republikas saistībām, kuras tā uzņēmusies pret trešajām valstīm, un Savienības normām. Konkrētāk, nav nekādu garantiju, ka nolīgums ļautu izsniegt izcelsmes apliecinājumus tikai par tādu zaļo elektroenerģiju, kas atbilst šīs direktīvas 2. pantā sniegtajai definīcijai [55].

69. Turklāt, manuprāt, tas, ka dalībvalsts noslēdz nolīgumu ar trešo valsti par izcelsmes apliecinājumu atzīšanu, neatbilst Savienības zaļās elektroenerģijas attīstības politikas mērķiem un var apdraudēt Savienības tiesību aktu lietderīgo iedarbību. Šajā ziņā ir jāuzsver, ka izcelsmes apstiprinājumu, kas tika paredzēti, lai konstatētu, ka saražotā elektroenerģija ir zaļā, mērķis bija atvieglot zaļās elektroenerģijas tirdzniecību iekšējā elektroenerģijas tirgū un veicināt konkurenci ražotāju starpā, it īpaši ļaujot galapatērētājiem gūt informāciju par viņu pirktās elektroenerģijas izcelsmi.

70. Tātad to mērķu īstenošana, kas ir Savienības vides un enerģētikas politikas pamatā, piemēram, prioritāri novērst kaitējumu videi tā rašanās vietā, samazināt siltumnīcas efekta gāzu emisijas, visā Savienībā palielināt zaļās elektroenerģijas ražošanu, attīstīt izaugsmes un nodarbinātības potenciālu dalībvalstīs, kā arī veicināt apgādes drošību un mazināt atkarību no elektroenerģijas importa, ir nesaraujami saistīta ar attieksmi pret zaļās elektroenerģijas importu no trešajām valstīm.

71. Starptautisko nolīgumu noslēgšana starp dalībvalstīm un trešajām valstīm var apdraudēt šo mērķu sasniegšanu, jo Savienības rīcība vides aizsardzības labā viennozīmīgi zaudētu savu lietderīgo iedarbību, ja katra dalībvalsts varētu brīvi noteikt, vai un cik lielā mērā tā vēlas atbalstīt zaļās elektroenerģijas importu no trešajām valstīm. Kā Komisija uzsvēra savos rakstveida un mutvārdu apsvērumos, paredzot iespēju noslēgt starptautiskus nolīgumus nolūkā panākt no trešajām valstīm importētas zaļās elektroenerģijas rezultātā iegūto priekšrocību atzīšanu, attiecīgās dalībvalsts tiesiskais regulējums, par ko ir runa pamatlietā, varētu būt labvēlīgāks attiecībā uz zaļās elektroenerģijas importu no šīm valstīm, kas nāktu par sliktu dalībvalstīs saražotajai zaļajai elektroenerģijai. Turklāt, lai arī *GSE* tiesas sēdē apstiprināja, ka no Šveices importētā zaļā elektroenerģija nav ņemta vērā valsts mērķu sasniegšanai, starp dalībvalsti un kādu trešo valsti noslēgts starptautisks nolīgums šajā ziņā nesniedz nekādas garantijas. Turklāt jāatzīmē, ka Likumdošanas dekrēta Nr. 387 20. panta 4. punkta noteikumi, kas norādīti Tiesas kancelejā iesniegtajā valsts lietā, šķiet, ļauj saistībā ar dalībvalsts mērķa sasniegšanu ņemt vērā arī importēto zaļo elektroenerģiju, pat ja tā ievesta no trešās valsts, ar nosacījumu, ka ir noslēgts nolīgums starp Itālijas Republikas kompetentajām ministrijām un attiecīgo trešo valsti. Visbeidzot atgādināšu, ka šo jautājumu tagad reglamentē Direktīva 2009/28, ar kuru koordinēta dalībvalstu rīcība attiecībā uz trešajām valstīm [56].

72. Visbeidzot, iepriekš minētā sprieduma lietā *AETR* doktrīnas izpratnē Savienības līmenī izcelsmes apliecinājumu jomā pieņemto noteikumu nepieciešamās sekas papildina līgumu normu par vides aizsardzību lietderīgā iedarbība, kad Savienībai tiek piešķirta ekskluzīva kompetence noslēgt ar trešajām valstīm nolīgumus jomā, kuru reglamentē Direktīva 2001/77, līdz ar to [šīs sekas ir arī tādas, ka] dalībvalstīm tiek atņemtas visas tiesības uzņemties saistības par izcelsmes apliecinājumu atzīšanu, ciktāl tās var ietekmēt šīs direktīvas noteikumus vai mainīt to piemērošanas jomu.

73. Tomēr varu iedomāties, ka pret šādu risinājumu varētu celt trīs iebildumus.

55 — Skat. šo secinājumu 44. zemsvītras piezīmi.

56 — Skat. šo secinājumu 64. punktu.

74. Pirmais, ko izklāsta Itālijas valdība, balstās uz Direktīvā 2001/77 dalībvalstīm atzīto lomu pašām organizēt izcelsmes apliecinājumu sistēmu. Uzticot tām rūpes par objektīvu, pārskatāmu un nediskriminējošu kritēriju definēšanu, ar ko tiktu garantēta zaļās elektroenerģijas izcelsme, par tādu iestāžu nozīmēšanu, kurām uzdots pārraudzīt izcelsmes apliecinājumu izsniegšanu, kā arī par tādu piemērotu mehānismu ieviešanu, ar kuriem tiktu gādāts par to precizitāti un drošumu, direktīva it kā atzīstot dalībvalstu "normatīvo ieguldījumu", citiem vārdiem, to paralēlo kompetenci.

75. Šo pirmo iebildumu var viegli noraidīt. Kā Tiesa vairākkārt ir nospriedusi, direktīvu var uzskatīt par kopīgiem noteikumiem, no kuriem var izrietēt ekskluzīvas ārējas kompetences atzīšana [57], bet dalībvalstu pilnvaru zaudējums būtu mainīgs atkarībā no direktīvas normatīvās intensitātes un dalībvalstīm atvēlētās rīcības brīvības attiecībā uz transponēšanu attiecīgās īstenošanas kompetences ietvaros [58]. Tas, ka Savienības likumdevējs ir atstājis dalībvalstu ziņā dažus uzdevumus saistībā ar izcelsmes apliecinājumu izsniegšanu, neliedz atzīt, ka šo garantiju joma kopumā ar Savienības tiesību palīdzību ir jau lielā mērā saskaņota.

76. Otrs iebildums – varbūt spēcīgāks – balstās uz Direktīvā 2001/77 veikto nošķīrumu starp izcelsmes apliecinājumiem un zaļajiem sertifikātiem, kā arī dalībvalstīm atstātajām pilnvarām noteikt, vai elektroenerģija, kurai ir izcelsmes apliecinājums par tās zaļo izcelsmi ir pietiekams, var izmantot atbalsta mehānismus. Saskaņā ar Itālijas valdības un *GSE* viedokli pamatlietā aplūkotā sistēma, kas ir atbalsta shēma šīs direktīvas izpratnē, ietilpst šajā direktīvā dalībvalstīm atzīto prerogatīvu ietvaros.

77. Šis iebildums mani nepārliecina, un tam ir šādi trīs iemesli.

78. Pirmkārt, izlasot iesniedzējtiesas lēmumu, šķiet, ka to starptautisko nolīgumu piemērošanas jomai, kurus paredzēts slēgt ar Likumdošanas dekrētu Nr. 387, ir plašāka piemērojamība nekā tikai atbalsta shēmām, jo ar šiem nolīgumiem ir paredzēts plašāk atzīt izcelsmes apliecinājumus, neatkarīgi no tā, vai tie ir lietoti atbalsta shēmas ietvaros.

79. Otrkārt, man šķiet, ka globālā sistēmā, kas atbilstoši Direktīvai 2001/77 pēc sava rakstura ir atbalsta pasākumu zaļajai elektroenerģijai pārejas režīms, kurš tika izstrādāts, lai sasniegtu 2010. gadā apzinātos mērķus, pirms ieviest patiesu Kopienas līmeņa sistēmu, dalībvalstīm atzītā atlikusī kompetence, kas ļauj tām ar valsts normu palīdzību rīkoties noteiktā situācijā, kurā Savienība pagaidām ir atteikusies rīkoties, izstrādājot kopīgus noteikumus, ir jāinterpretē tādējādi, ka tā ir nevis rezerves kompetence dalībvalstu labā, bet gan delikāts pilnvarojums, kuru Savienības likumdevējs tām devis Savienības tiesību īstenošanas ietvaros. Manuprāt, Savienība ir acīmredzami paredzējusi izmantot savu kompetenci pilnībā attiecīgajā jomā, tostarp saistībā ar izcelsmes apliecinājumu piemērošanas jomas noteikšanu, ņemot vērā valstu atbalsta shēmas, pat ja pagaidām Savienība tām uzticējusi risināt šo jautājumu pašām.

57 — Šajā ziņā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *AETR*, saskaņā ar kuru kopīgos noteikumus var pieņemt "vienalga, kādā formā". Skat. arī iepriekš minētos atzinumus 1/94 un 2/91.

58 — Šajā ziņā skat. Neframi, E., "Eiropas Kopienas jauktie nolīgumi: Kopienas un starptautiskie aspekti", diplomdarbs, Bruylant, 2007, kurā norādīts, ka, "piemērojot direktīvu, dalībvalstis īsteno nevis atlikušo patstāvīgo kompetenci, bet saistīto kompetenci. Tās zaudē pilnvaras lemt par savas rīcības principiem, tomēr paliekot atbildīgas par šīs rīcības veidiem" (50. lpp.). Šeit var vilkt paralēles ar pilnvaru zudumu, ko izraisa saskaņošanas direktīvu pieņemšana valsts tiesībās. Pēc tam, kad Savienība ir īstenojusi iekšējo kompetenci, dalībvalstīm vairs nav kompetences vienpusēji mainīt saskaņoto valsts noteikumu saturu (šajā ziņā skat. 1985. gada 3. oktobra spriedumu lietā 28/84 Komisija/Vācija (*Recueil*, 3097. lpp., 28. punkts) un 1988. gada 14. jūnija spriedumu lietā 29/87 *Dansk Denkavit* (*Recueil*, 2965. lpp., 16. punkts)).

80. Šajā ziņā pēc analoģijas ir jānorāda, ka savā iepriekš minētajā atzinumā 1/03 Tiesa, atsaucoties uz Padomes 2000. gada 22. decembra Regulā (EK) Nr. 44/2001 par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās [59] izstrādātās jurisdikciju kolīziju normu sistēmas "globālo un konsekvento raksturu" [60], interpretēja kādu šīs regulas noteikumu, kurā bija atsauce uz dalībvalstu tiesību normām [61] kā Savienības tiesību īstenojumu.

81. Treškārt, dalībvalstīm atzītās pilnvaras pilnībā aprobežojas ar to, ka tās nosaka atbalstu, ko piešķir no citas dalībvalsts nākušajai zaļajai elektroenerģijai, un tas, man šķiet, neļauj pamatot radušos kompetenci, kas ļautu noslēgt starptautisku nolīgumu ar trešo valsti. Vēl jo vairāk, savos secinājumos apvienotajās lietās no C-204/12 līdz C-208/12 *Essent Belgium* un lietā C-573/12 *Ålands Vindkraft*, kas pašlaik tiek izskatītas Tiesā, es jau norādīju iemeslus, kuru dēļ uzskatu, ka šādas pilnvaras ir pretrunā primārajām tiesībām.

82. Trešais iebildums izpaužas kā kopīgo noteikumu reālās un iedarbīgās ietekmes apstrīdēšana, atsaucoties uz apstākli, ka pamatlietas faktu rašanās laikā Itālijas Republika un Šveices Konfederācija vēl nebija noslēgušas nolīgumu par izcelsmes apliecinājumu atzīšanu. Citiem vārdiem, vai valsts tiesību norma, kas tikai *paredz* noslēgt starptautisku nolīgumu, var būt tāda, kas ietekmē kopīgos noteikumus?

83. Uzskatu, ka atbilde uz šo jautājumu ir apstiprinoša. No vienas puses, tādas valsts tiesību normas pieņemšana, kurā ir paredzēts noslēgt starptautisku nolīgumu, nekavējoties izraisa kopīgo noteikumu teorētisku ietekmēšanu un ir pretrunā dalībvalstu pilnvaru zaudēšanas sekām, kas izriet no apstākļa, ka Savienība īsteno savu iekšējo kompetenci. No otras puses, tāda valsts tiesību norma, par kuru ir runa pamatlietā, rada potenciālas kopīgo noteikumu reālas ietekmēšanas risku, ja nolīgums patiešām tiktu noslēgts, un ar to pietiek, lai attaisnotu iepriekš minētā sprieduma lietā *AETR* doktrīnas piemērošanu.

84. Šāda plaša ietekmes jēdziena izpratne man šķiet pamatota ar judikatūru. Tādējādi 2009. gada 12. februāra spriedumā lietā Komisija/Grieķija [62] Tiesa pienākumu neizpildes procedūrā, ko Komisija uzsāka pret Grieķijas Republiku, uzskatīja, ka vienkārša dalībvalsts izrādīta iniciatīva starptautiskā organizācijā "var" [63] ietekmēt Savienības tiesību aktus, ja šī iniciatīva ir tāda, kas spēj izraisīt procesu, kurš var izraisīt jaunu noteikumu pieņemšanu, kuri var ietekmēt minētos tiesību aktus [64].

85. Šādu argumentāciju pēc analoģijas var attiecināt uz jebkuru dalībvalsts darbību, kas var izraisīt tādu starptautisku normu pieņemšanu, kuras spētu ietekmēt Savienības pieņemtos kopīgos noteikumus [65].

86. Šāds ir noteikumu pamatlietā gadījums.

87. Noraidījis šos dažādos iebildumus, es ierosinu Tiesai uz pirmo jautājumu atbildēt, nospriežot, ka, tā kā izcelsmes apliecinājumi skar jomu, uz kuru lielā mērā jau attiecas kopīgie noteikumi, kas pakāpeniski pieņemti kopš Direktīvas 2001/77, lai turpinātu vēl pilnīgāk saskaņot [tiesību aktus], Savienības īstenotā iekšējā kompetence ir radījusi ekskluzīvu ārējo kompetenci, kas nepieļauj tādu valsts tiesību normu kā pamatlietā minētā, kura paredz attiecīgajai dalībvalstij iespēju noslēgt starptautiskus nolīgumus ar trešajām valstīm par izcelsmes apliecinājumu atzīšanu.

59 — OV 2001, L 12, 1. lpp.

60 — 148. punkts.

61 — Runa ir par Regulas Nr. 44/2001 4. panta 1. punktu, saskaņā ar kuru, "ja atbildētāja domicils nav kādā dalībvalstī, tad katras dalībvalsts tiesu jurisdikciju nosaka attiecīgās dalībvalsts tiesību akti".

62 — C-45/07 (Krājums, I-701. lpp.).

63 — 19. un 23. punkts.

64 — 21. punkts.

65 — Šajā ziņā skat. Neframi, E., "Renforcement des obligations des États membres dans le domaine des relations extérieures", *Revue trimestrielle de droit européen*, 2009, 601. lpp.

C – *Par otro jautājumu*

88. Ar otro jautājumu iesniedzējtiesa pēc būtības vēlas uzzināt, vai Savienības iekšējās kompetences īstenošana, pieņemot Direktīvu 2001/77, atņem dalībvalstīm tiesības slēgt līgumus ar trešajām valstīm, tostarp gadījumā, ja attiecīgā trešā valsts ir Šveices Konfederācija, ko ar Savienību saista brīvās tirdzniecības nolīgums.

89. Ja mēs paliekam pie formulējuma, kādā šis jautājums ir izteikts, ir viegli rast atbilstošu atbildi. Apstāklim, ka Šveices Konfederācija ir noslēgusi brīvās tirdzniecības nolīgumu, nav nekādas ietekmes uz noteikumiem, kas reglamentē pilnvaru sadali starp Savienību un tās dalībvalstīm. Līdz ar to uz šādi izprastu jautājumu sniedzama noliedzoša atbilde.

90. Protams, šo jautājumu var saprast arī plašākā nozīmē, proti, vai tāda valsts tiesību norma kā pamatlietā, kura, nepastāvot nolīgumam starp Itālijas Republiku un Šveices Konfederāciju, nosaka pienākumu, tā neizpildes gadījumā paredzot sodu, zaļās elektroenerģijas importētājam no Šveices pirkt zaļos sertifikātus, kas atbilst noteiktām importētās zaļās elektroenerģijas kvotām, ir saderīga ar preču brīvas aprites principu un importa kvantitatīvajiem ierobežojumiem līdzīgas iedarbības pasākumu aizliegumu?

91. Tomēr, kā skaidri izriet no dažādo jautājumu formulējuma, iesniedzējtiesa sagaida paskaidrojumus tikai attiecībā uz iespējamo ekskluzīvo Savienības ārējo kompetenci.

92. Es arī šaubos, vai faktiskā iesniedzējtiesas sniegtā informācija ir bijusi pietiekama, lai ļautu ieinteresētām personām saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas statūtu 23. pantu iesniegt savus apsvērumus par šo manis pārformulēto jautājumu.

93. Tomēr, lai iesniedzējtiesai sniegtu lietderīgu atbildi, es norādīšu dažus faktorus, kas jāņem vērā.

94. Citos apstākļos[66] es jau izklāstīju iemeslus, kas man lika secināt, ka valsts noteikti ierobežojumi zaļās elektroenerģijas importam no citas dalībvalsts ir uzskatāmi par diskriminējošu šķērsli tirdzniecībai starp dalībvalstīm, ko nevar attaisnot ar obligātām vides aizsardzības prasībām.

95. Gluži pretēji es uzskatu, ka šīs prasības pilnībā attaisno ierobežojumus zaļās elektroenerģijas importam no trešās valsts, kā, piemēram, no Šveices Konfederācijas, un, it īpaši, ka [šajā gadījumā] ir piemērojams viss pamatojums, kas sniegts 2001. gada 13. marta spriedumā lietā *PreussenElektra*[67].

96. Šajā ziņā it īpaši jānorāda – tā kā nepastāv izcelsmes apliecinājumu savstarpējas atzīšanas sistēma, trešajā valstī saražotās elektroenerģijas zaļo izcelsmi nevar apliecināt, kā tas ir citā dalībvalstī saražotas elektroenerģijas gadījumā, un Šveices Konfederācija, kura jau vairākus gadus piedalās sarunās par divpusēju nolīgumu ar Savienību par elektroenerģiju[68], nepiedalās ne Savienības vides aizsardzības jomas politikā[69], ne elektroenerģijas iekšējā tirgus izveidē.

97. Līdz ar to šķēršļi tirdzniecībai, kas var izrietēt no pienākuma iegādāties zaļos sertifikātus, saskaņā ar brīvās tirdzniecības nolīguma 20. pantu man šķiet pamatoti.

66 — Skat. manus secinājumus iepriekš minētajās lietās *Essent Belgium* un *Ålands Vindkraft*.

67 — C-379/98 (*Recueil*, I-2099. lpp.).

68 — Cik var spriest no 2014. gada 12. februāra *Agence Europe* Nr. 11016, sarunu turpinājums starp Savienību un Šveices Konfederāciju varētu tikt apdraudēts pēc tautas balsojuma 2014. gada 9. februārī par iniciatīvu ar nosaukumu "Pret masveida imigrāciju".

69 — Izņemot tās dalību Eiropas Vides aģentūrā un Eiropas Vides informācijas un novērojumu tīklā. Šajā ziņā skat. Nolīgumu starp Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju par Šveices līdzdalību Eiropas Vides aģentūrā un Eiropas Vides informācijas un novērojumu tīklā (OV 2006, L 90, 37. lpp.). Nolīgums, kas Kopienas vārdā noslēgts un apstiprināts ar Padomes 2006. gada 27. februāra Lēmumu 2006/235/EK (OV L 90, 36. lpp.).

D – *Par trešo jautājumu*

98. Ar trešo jautājumu iesniedzējtiesa pēc būtības vēlas uzzināt, vai ekskluzīvas ārējās kompetences atzīšana Savienības labā nepieļauj tādu valsts tiesību normu, saskaņā ar kuru trešo valstu izsniegtu izcelsmes apliecinājumu atzīšana tiek pakļauta nolīguma noslēgšanai nevis starp attiecīgo dalībvalsti un trešo valsti, bet dalībvalsts valsts tīkla pārvaldītāju un līdzīgu trešās valsts iestādi.

99. Es jau paskaidroju iemeslus, kāpēc, manuprāt, šis jautājums nav pieņemams[70]. Tādēļ es to izskatīšu tikai pakārtoti.

100. Ministrijas 1999. gada 11. novembra dekrēta 4. panta 6. punktā ir sniegta atsauce uz vienošanās noslēgšanu starp Itālijas tīkla pārvaldītāju un līdzīgu trešās valsts iestādi, nosakot nepieciešamās pārbaudes procedūras.

101. Paredzamais noslēdzamais nolīgums ir nevis starptautisks nolīgums starptautisko publisko tiesību izpratnē, bet gan publisko tiesību vai privāttiesību līgums, kas noslēgts starp elektroenerģijas tīkla pārvaldītājiem.

102. Tātad dalībvalstu pakāpeniskas starptautiskās kompetences mazināšanās atkarībā no Savienības īstenotās iekšējās kompetences sekas galvenokārt būs tādas, ka šīm dalībvalstīm tiks atņemtas pilnvaras noslēgt starptautiskus nolīgumus jomās, uz kurām attiecas Savienības tiesiskais regulējums.

103. Tomēr, izsakoties vispārīgāk, dalībvalstīm, īstenojot savu kompetenci, ir jāievēro lojālas sadarbības princips un Savienības starptautiskās pārstāvības vienotība, kas ir minētā principa izpausme. Tātad tās nevar apiet Savienības ekskluzīvo kompetenci, slēpjot normatīvo pilnvaru īstenošanu un to deleģējot valsts vai privātām iestādēm, kurām valsts uzraudzībā tiktu dots uzdevums noslēgt nolīgumus ar līdzīgu iestādi trešajā valstī.

104. Līdz ar to es tāpat kā Komisija uzskatu, ka argumentus, kas sniegti atbildē uz pirmo jautājumu, var attiecināt arī uz minēto valsts tiesisko regulējumu.

105. Līdz ar to uz trešo jautājumu ir jāatbild, ka ekskluzīvā ārējā kompetence, kas izriet no Savienības īstenotās iekšējās kompetences, ņemot vērā lojālas sadarbības principu, nepieļauj tādu valsts tiesību normu, kura liek iepriekš noslēgt nolīgumu nevis starp attiecīgo dalībvalsti un trešo valsti, bet gan starp iestādēm – šo divu valstu tīklu pārvaldītājām, ja šāda noteikuma mērķis vai sekas ir centieni apiet neiespējamību dalībvalstīm noslēgt savstarpējas saistības ar trešajām valstīm.

V – **Secinājumi**

106. Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, es uzskatu, ka uz *Consiglio di Stato* uzdotajiem prejudiciālajiem jautājumiem ir jāatbild šādi:

1) izcelsmes apliecinājums skar jomu, uz kuru lielā mērā jau attiecas kopīgie noteikumi, kas pakāpeniski pieņemti kopš Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 27. septembra Direktīvas 2001/77/EK par tādas elektroenerģijas pielietojuma veicināšanu iekšējā elektroenerģijas tirgū, kas ražota, izmantojot neizsīkstošos enerģijas avotus [atjaunojamos energoresursus], tāpēc nolūkā turpināt vēl pilnīgāk saskaņot noteikumus Eiropas Savienības īstenotā iekšējā kompetence ir radījusi ekskluzīvu ārējo kompetenci, kas ir pretrunā tam, ka tāda valsts tiesību norma kā pamatlietā minētā paredz, ka attiecīgajai dalībvalstij ir jānoslēdz starptautisks nolīgums ar trešo valsti par izcelsmes apliecinājumu atzīšanu;

70 — Skat. šo secinājumu 24.–27. punktu.

2) apstāklim, ka attiecīgā trešā valsts ir Šveices Konfederācija, ar kuru 1972. gada 22. jūlijā Eiropas Ekonomikas kopiena ir noslēgusi brīvās tirdzniecības nolīgumu, nolīgumu, kurš Kopienas vārdā noslēgts, pieņemts un apstiprināts ar Padomes 1972. gada 19. decembra Regulu (EEK) Nr. 2840/72 un grozīts ar EK un Šveices Apvienotās komitejas 2000. gada 25. oktobra lēmumu Nr. 1/2000, nav nekādas ietekmes uz iepriekšējo atbildi;

3) ekskluzīvā ārējā kompetence, kas izriet no Eiropas Savienības īstenotās iekšējās kompetences, ņemot vērā lojālas sadarbības principu, nepieļauj tādu valsts tiesību normu, kura liek iepriekš noslēgt nolīgumu nevis starp attiecīgo dalībvalsti un trešo valsti, bet gan starp iestādēm – šo divu valstu tīklu pārvaldītājām, ja šāda noteikuma mērķis vai sekas ir centieni apiet neiespējamību dalībvalstīm noslēgt savstarpējas saistības ar trešajām valstīm.